

унікальне обладнання для пресового зварювання труб діаметром до 300 мм і товщиною стінки 5–15 мм з нагріванням дугою, керованою магнітним полем.

У 1966 р. за конструкцію машин для стикового зварювання рейок, що застосовують під час ремонту і спорудження безстикових залізничних колій, Сергію Івановичу в складі колективу вчених присуджено Ленінську премію. У 1976 р. його відзначено Державною премією УРСР за створення та промислове впровадження нової технології і високоефективних складально-зварювальних комплексів для серійного виробництва великогабаритних конструкцій з уніфікованих елементів. У 1986 р. за розроблення технологій і обладнання для контактного стикового зварювання конструкцій з високоміцних алюмінієвих сплавів С.І. Кучук-Яценко отримав Державну премію СРСР.

Останніми роками увага науковця зосереджена на дослідженнях особливостей формування у твердій фазі з'єднань різно-рідних і важкозварюваних матеріалів, а також визначенні алгоритмів якості з'єднань.

З-під пера Сергія Івановича вийшло 640 наукових публікацій, у тому числі 9 монографій. Він має більше 350 авторських свідоцтв і понад 300 українських і закордонних патентів.

С.І. Кучук-Яценко добре відомий своєю активною громадською діяльністю. Він засновник і перший президент Українського товариства зварювальників, входить до складу його правління, член товариств зварників США й Англії, заступник голови вченої ради Інституту електрозварювання ім. Є.О. Патона і заступник головного редактора журналу «Автоматическая сварка».

Заслуги ювіляра відзначені орденами князя Ярослава Мудрого, Трудового Червоного Прапора (двічі), Знак Пошани, медалями. У 1998 р. йому присуджено звання «Заслужений діяч науки і техніки України», а в 2000 р. — вченого нагороджено Премією ім. Є.О. Патона за наукову працю «Зварювання в твердій фазі».

Наукова громадськість, колеги та друзі вітають Сергія Івановича з ювілеєм, зичать йому активного довголіття, наснаги і нових відкриттів.

80-річчя члена-кореспондента НАН України Ю.В. МІЛЬМАНА

19 серпня виповнилося 80 років знаменитому вченому в галузі фізики міцності матеріалів членові-кореспондентові НАН України Юлію Вікторовичу Мільману.

Ю.В. Мільман народився в 1930 р. Упродовж 1953–1961 рр. після закінчення Київського політехнічного інституту працював на суднобудівному заводі «Ленінська кузня», де організував і очолив лабораторію

неруйнуючих методів контролю. В 1961 р. він почав працювати в Інституті металофізики АН України, де пройшов шлях від старшого інженера до доктора фізико-математичних наук. З 1973 р. наукова діяльність Юлія Вікторовича пов'язана з Інститутом проблем матеріалознавства ім. І.М. Францевича НАН України, у якому він очолює відділ фізики високоміцних і метастабільних сплавів.

Учений є визнаним фахівцем у галузі фізики міцності і пластичності тугоплавких металів, алмазу й ковалентних кристалів, аморфних металів, квазікристалів, керамік різного призначення та сплавів алюмінію. Його наукові праці присвячені ключовим проблемам фізики міцності і фізичного матеріалознавства.

Ю.В. Мільман розробив теорію температурної залежності границі текучості тугоплавких металів, ковалентних кристалів і керамічних матеріалів, на основі якої створена методика термоактиваційного аналізу пластичної деформації. Юлій Вікторович обґрунтував нову фундаментальну характеристику кристалів — характеристичну температуру деформації, поблизу якої відбувається принципова зміна механізмів деформації й руйнування. Він розвинув фізичні уявлення про вплив структурних факторів на холодноламкість широкого класу матеріалів, а також створив модель тунелювання дислокацій у ковалентних кристалах. Ю.В. Мільман першим експериментально виявив і теоретично обґрунтував фазовий перехід «напівпровідник-метал» у кремнії за умов локального навантаження.

У статтях і монографіях ученого досліджено фізичні основи міцності тугоплавких металів і спечених пористих матеріалів, фізичні уявлення про механізми пластичної деформації нанокристалічних матеріалів, аморф-

них металевих сплавів і квазікристалів. Під його керівництвом розроблено нові високоміцні алюмінієві литі та деформовані сплави.

Широке наукове визнання і практичне значення одержала запропонована Юлієм Вікторовичем методика визначення комплексу механічних властивостей матеріалів, зокрема кераміки й покриттів, за умов локального навантаження жорстким індентором. Особливе значення має його унікальна методика визначення пластичності широкого класу матеріалів методом мікро- і наноіндентування. Ю.В. Мільман також розробив теорію, що дає змогу вивчати рухливість дислокацій у монокристалах методом індентування.

Результати багаторічних досліджень ученого опубліковано в більш ніж 600 наукових працях, у тому числі 5 монографіях. Він має 30 свідоцтв на винаходи. Серед учнів Юлія Вікторовича 21 кандидат і 2 доктори наук. Він неодноразово читав курси лекцій за кордоном, багато років є професором Київського відділення МФТІ.

Ю.В. Мільман — лауреат Державної премії України, премії Ради Міністрів СРСР, премій ім. Є.О. Патона та В.І. Трефілова НАН України, нагороджений Почесною медаллю ім. Г.В. Курдюмова (Росія).

Наукова громадськість, колеги та друзі сердечно вітають Юлія Вікторовича з ювілеєм, бажають йому міцного здоров'я, щастя і творчої наснаги.

70-річчя члена-кореспондента НАН України В.В. ПЕТРОВА

3 серпня виповнилося 70 років відомому вченому в галузі інформаційних технологій та оптичного запису інформації членові-кореспондентів НАН України В'ячеславу Васильовичу Петрову.

В.В. Петров народився 1940 р. у м. Ліски Воронезької області (Росія). У 1962 р. із відзнакою закінчив Харківський політехнічний інститут, отримавши спеціальність інженер-електромеханік. У 1968 р.